

Дејан САВОВСКИ

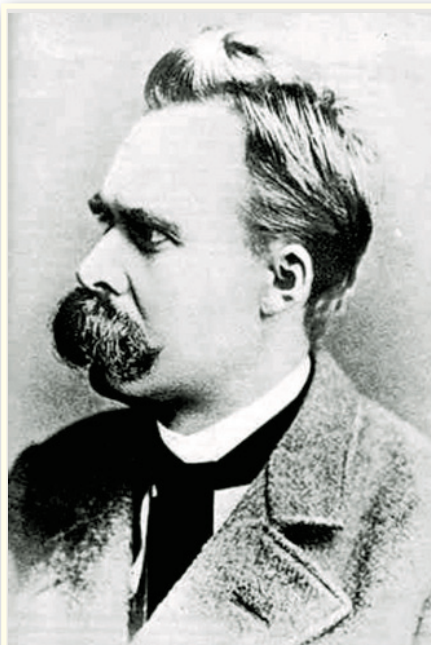
ДИЛЕМИ ЗА ИЗОЛАЦИЈА

И во овој текст ќе се обидам да дадам едно свое лично видување на меѓународната состојба во која денес се наоѓаме. А тоа е состојба на безизлез. Дали на некој начин историјата се повторува, и зарем сè уште не научивме од сопствените грешки? Не научивме ли дека дипломатијата не се води од чувства, туку од интереси, а молчењето не е израз на мудрост туку на немоќ. Дали секогаш ќе ја осознаваме денешнината од соодветна историска дистанца? Ќе се ослободиме ли од нашето вековно кетманство, и да престанеме да ги подголгнуваме големите навреди на достоинството? Прашања и само прашања, а секако одговорите, како и секогаш, ќе зависат од многу фактори независно од нас. Наместо да се занимаваме со ревизија на разни договори, како сме тргнале ќе ги ревидираме сите световни војни, можеби подобро е да почнеме со вистинско духовно обединување со нашите отцепени делови, затоа што ако тоа го постигнеме, фактичкото ќе дојде само по себе, порано или подоцна. Во спротивно тоа би било не само Божји грев, туку и историска неправда кон завештанието на нашите предци. Историската шанса е пред нас, ако не ја искористиме ќе живееме уште многу години во самотија проколнати од идните поколенија.

Своја улога има и Европа со нејзината реминисценција кон нашата историја, и која очигледно не го надминала политичкиот атавизам на своите предци. Безбројните извори на книги, статии, студии, дипломатски преписки, јасно сведочат дека не само балканските држави, туку и европските влади ѝ посветувале внимание на Македонија. Во европската историја тешко е да се најдат слични примери дека толку се пишувало и се расправало за националниот карактер на еден народ, како што е случајот со македонскиот.

Потпирајќи се на едно неповолно историско наследство, очигледно стекнувањето независност на Македонија

беше големо изненадување за Европа, па затоа во одредени интервали се најдовме речиси целосно изолирани и осамени. Период во кој се направија и најголемите државнички компромиси, за многумина предавнички, за што денес сите го осудуваат тогашниот државен врв. За многумина аналитичари оваа навидум обична провинцијална караница можеше да има геополитички последици кои ги надминуваат двајцата протагонисти.

**НЕ ИМ ВЕРУВАЈТЕ НА
ЛУЃЕТО КОИ ПРЕМНОГУ
ЗБОРУВААТ ЗА СВОЈАТА
ПРАВЕДНОСТ
ФРИДРИХ НИЧЕ**

По сè изгледа постоењето на македонската нација секогаш ја вознемирувала Европа, особено Грција. Поради тоа, нашиот јужен сосед континуирано се стремел да ја скрши македонската етничка спојка и по можност да ја супституира во нејзина корист. Со еден збор Грција не прифаќа постоење на македонска нација

и на македонска национална држава на Балканот. За постигнување на оваа цел Грците во оптек имаат една максималистичка програма, која ја спроведуваат со помош на своите европски пријатели. Сè уште се свежи изјавите на тогашниот француски претседател Митеран, дека ние од правен аспект ги исполнуваме сите предуслови да бидеме меѓународно признати, но како што излезе - политиката и нејзините интереси се посилни од правото и од правдата. Иако е факт дека ние не претставуваме никаква закана за Грција, сепак Франција се постави така како да треба во било кој случај да ги почитува чувствата на традиционалниот пријател. Тоа се изјави кои не се достоинствени за историјата на француската дипломатија. Со тоа почна една карактеристично "балканска работа" која, за жал, по сила на нештата ја вовлече во себе тогашната Европска заедница, се создаде преседан, непознат во меѓународните односи и ги стави на испит базичните принципи на новата европска архитектура и правото на еден мал, но мирољубив народ на самоопределување. Народ кој осамостојувањето не го почна со судбинската одлука дали својата иднина ќе ја гради на оган и со меч или со маслинова гранка. Народ кој се одлучи за мирен, демократски и цивилизациски развој и пат кон иднината. И денес политиката на Франција претставува реторција на познатите позиции од деведесеттите години на минатиот век. Ќе завршам со еден факт дека и по 17 години ние не успеавме да ја зајакнеме нашата меѓународна позиција. И по толку многу години ние сè уште на светот му се докажуваме кои сме и што сме. Не успеавме да најдеме вистински пријатели на меѓународната сцена. Единствените кои нè поддржуваат во нашите заложби се Американците. Очигледно поддршката од големата европска пенторка тешко се остварува. Но, каква и колкава да е поддршката од надвор, таа тешко ќе се реализира доколку не се поддржи од внатре.